

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
Particulari 1 an 6 luni
500 250
Autorități, bănci și întreprinderi In-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații cm.-patrat Lei 5.

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

Subscrieți! Subscrieți!

— Dar de unde bani? —

Aparențele sunt mai totdeauna înșelătoare. Dacă ar fi să judece cineva situația economică a României numai după operațiunile de comercializare și de naționalizare a diferitelor întreprinderi, socotind nenumăratele subscrieri lansate drept o dovadă împede a unei prosperități financiare, ar săvârși o regretabilă eroare.

Cu toate acestea, împotriva tuturor plângerilor ce se aud din partea tuturor întreprinderilor și a tuturor instituțiilor bancare, publicul românesc e invitat cu stăruință să subscrie sume importante pentru diferitele societăți mai vechi sau din nou înființate, ale căror capitaluri tind să crească necontenit. Astfel numai în câteva luni, au lansat subscrieri următoarele instituții: „Creditul Industrial” pentru 300 milioane, minele Copșa mică — Cujir pe tru alte 300 milioane, minele din Lonea și Petroșani 150 milioane, gazul metan pentru 150 milioane, și în fine Banca Națională însăși pentru 100 milioane. Totalul acestor sume, care urmează a fi acoperite prin subscripție publică, din buzunarul particularilor, se ridică la 1 miliard.

Intrebarea este: se găsește oare disponibil acest miliard, pe care-l cere, în mărjoritate, industria românească? Se va oferi el, spre placere, acolo unde e cerut?

Nu cunoaștem încă situația subscrierilor de mai sus, dar ne îndoiim că va fi mare aglomerație la ghișeurile unde se fac cele dintâi vărsăminte. Și nici nu se poate altfel. A fost o vreme, acum patru și cinci ani, când exista pe piața un abundent prisos de numerar, ca e căuta cu înfrigurare un plasament cât de puțin rentabil. Era epoca în care se constituia pe fiecare zi cel puțin o societate pe acțiuni și se sporea cu o adevărată furie, capitalul tuturor băncilor din țară. Bursa se înfățișa într-o atmosferă de animație vulcanică, afacerile se încheiau a fiecare colt de stradă, orice cetățean sau locuitor de pripas al României era un om de afaceri. S'ar fi zis că lumea n'are ce face cu banii!

Această epocă n'a durat însă mult. Astăzi ne găsim la polul opus. Nu mai e nicio taină pentru nimeni, că băntuie o grea criză monetară. Circulația biletelor noastre de bancă în valoare de 20 miliarde lei hârtie e cu mult inferioară nevoilor zilnice. Dobânzile au început să se urce îngrijitor. Sunt negustori serioși și nu aventurieri lipsiți de scrupul, cari plătesc interese anuale de 30—40 la

sută pentru împrumuturile conținute ca să-și poată continua afacerile. În această situație, cum am putea să credem că se vor găsi cu ușurință cele 300 milioane necesare „Creditului Industrial”, cele 150 milioane de care are nevoie gazul metan și cele 100 milioane pe care vrea să le atragă la ea Banca Națională? Plasamentele sunt sigure, fără îndoială, subscrierile sunt atrăgătoare cu înțeles, dar cine va găsi în casa sa de bani, numerarul de care să nu aibă el însuși nevoie pentru acoperirea unor obligațiuni urgente?

Nu putem să ne închipuim, că toate aceste avantajate subscrieri, cari asigură o rentabilitate liniștă oricărui capital liber, — dacă acesta ar exista într'adevăr, — sunt rezervate numai pentru favorișii regimului actual. Ar fi să credem, că se urmărește în realitate sărăcirea unei părți din populație în favoarea alteia, ceea ce nu e nici drept, nici omenos, nici măcar prudent. Deci suntem îndemnați să bănuim, că subscrierile anunțate nu vor fi efective. Inclinașăm să spunem, că ne găsim mai de grabă în fața unor operațiuni fictive, făcute pe cale de report în registrele societăților respective, decât în fața unor subscrieri reale.

Lucrul de căetenie pentru actualul guvern, e să comercializeze anumite întreprinderi și să le naționalizeze prin mărirea capitalului social urmărind astfel mai mult o operă politică decât o învioreare a vieții economice. Cât despre fondurile necesitate de aceste operațiuni, ele sunt puse la îndemână de Banca Națională, pentru a se întoarce de undă au plecat, după ce vor trece prin filiera Creditului Industrial și a celorlalte societăți comercializate și naționalizate.

Toate bine. N'avem nimic de zis, dacă s'ar sluji astfel interese superioare naționale. Ne temem însă, că lucrurile nu stau tocmai așa. Operațiunile fictive de care e vorba nu vor face decât să mărească raza de influență a unor anumite cercuri politice, dar economia generală a țării nu va avea de câștigat nimic căci nimic durabil nu se poate clădi acolo unde realitatea e mascată printr-o totală lipsă de sinceritate.

— „Subscrieți! Subscrieți!” ni se strigă din toate părțile. Și din toate părțile răspundem: — „Dar de unde să găsim bani? În plină politică de deaflațiune, capitalurile nu abundă. Cine să ni le pună la dispoziție?”

A. R.

Camera de Comerț din Cluj

— Un program de activitate —

D. inginer I. Negruțiu, de curând reales președinte al Camerei de Industrie și Comerț din Cluj, a făcut câteva declarațiuni unui redactor al ziarului „Patria” înfățișând programul de activitate al acestei instituții, potrivit disp. zișunilor înscrise în noua leg. pentru reorganizarea Camerelor de Industrie și Comerț. Iată, în câteva cuvinte, programul expus de d. inginer I. Negruțiu:

— Camera de industrie și Comerț din Cluj și-a propus să soluționeze cât mai urgent posibil toate chestiunile mici care privesc mai de aproape viața noastră economică.

În special ne vom pune toate problemele și insistențele noastre, ca impozitul pe cifra de afaceri, care vexează atât de mult pe comercianți să fie desființat potrivit promisiunilor dlui ministru de Finanțe, sau dacă țara nu se poate încă lipsi de asemenea venituri, să se pauzalizeze, evitând șicanarea continuă a comercianților.

Pentru o cât mai întinsă muncă și pentru colaborarea tuturor valorilor noastre economice, ne-am propus să înființăm un bloc economic pentru circumscripția Camerei din Cluj, care să producă o cât mai bună afirmare a forțelor noastre economice, pentru consolidarea economică a țării. Acest bloc va cuprinde județele Cluj, Bistrița, Someș, Târnavă-Mică, Turda și Sălaj. Căci numai așa strâns uniți vom putea merge cu pași siguri spre o viață mai bună economică.

Pentru naționalizarea de fapt a industriei și comerțului, ne vom năzui din toate puterile, ca problema de ucenici să fie soluționată în modul cel mai fericit și cât mai repede posibil pentru că marea luptă economică mondială care ne așteaptă, să ne găsească și pe noi bine pregătiți și bine înarmați cu elemente industriale și comerciale românești.

În interesul unor tranzacții mai vii a valorilor din Ardeal, dorim să înființăm, îndată ce se va putea, o bursă la Cluj, unde să fie cotate toate valorile ardelenesti.

Se vor mai înființa întreprinderi vamale, unde să se poată depozita toată mărfurile importate până la punerea lor în comerț, negustorii în felul acesta având favorul de a vămuia mărfurile succesiv, pe măsură ce se pun pe piața, iar nu ca azi, când este silit a vămuia la sosire, producându-se însemnate pierderi de dobânzi, ceea ce azi în urma crizei financiare se resimt foarte mult.

În cadrele blocului economic ce proiectăm ne vom năzui a duce la bun sfârșit și chestiunea uzinei electrice și aducerea gazului metan la Cluj.

Până aci, făgăduielile dlui inginer I. Negruțiu, de ale căror bune intenții nimeni nu are dreptul a se îndoi. Să ni se permită însă câteva observații. Blocul economic dorit de președintele Camerei de Industrie și Comerț din Cluj nu se va putea realiza numai în cazul când se va lăsa la o parte preocupările de ordin politic, al căror efect a fost totdeauna dezastruos asupra solidarității economice din Ardeal. După exemplul ce ni s'a dat până acum, avem motive să ne îndoiim de reușita ideii dlui inginer I. Negruțiu. Cât privește chestiunea întreprinderilor vamale și a Bursei de efecte, acestea sunt planuri care datează de mai bine de cinci ani. S'au cam învechit.

În orice caz, așteptăm. Nu se poate spune, că publicului românesc îi lipsește răbdarea! Are el alte defecte, dar pe acesta nu...

Electrificarea țării

o vizită deocamdată fără rezultat

Delegația de ingineri elvețieni veniți în România în urma invitației dlui Tancred Constantinescu, ministrul industriei și comerțului, pentru a studia și a-și da părerea asupra unui organ de electrificare a României, se compune din dnii Weissling, profesor la Universitatea din Zürich, inginer Walter și inginer Buchi. Această delegație, însoțită de inginerii români Buruiană și Sofian, au vizitat principalele cursuri de apă și mai multe uzine din țară. Vizita a durat zece zile.

Rând pe rând, delegații au văzut: uzina de gaz melan dela Aricești, uzina electrică dela Aricești, regiunea petroliferă Moreni, valea Bistriței, câmpul de gaz metan dela Mediaș, minele de cărbuni dela Petroșani o parte din valea Jiului și valea Oltului.

Inginerii elvețieni au părăsit țara zilele trecute, întorcându-se în Elveția unde vor examina materialul informativ cules în cursul călătoriei lor și vor redacta un raport către guvernul român. Inginerii elvețieni se vor reîntoarce în România la sfârșitul lunei Decembrie, în același timp cu inginerii italieni.

Abia atunci, luând contact și cu inginerii români numiți de guvern, se va fixa în mai multe ședințe comune, planul de electrificare al țării. Deocamdată, nimic mai mult.

Știri și fapte politice

Viitorul guvern

Ziarul **Adevărul**, anunțând reluarea tratativelor pentru o eventuală colaborare la guvern între partidul național și partidul țărănesc, a anunțat ca un fapt hotărât constituirea unui comitet comun de conducere al opoziției unite, alcătuit din dnii N. Iorga, Iuliu Maniu, C. Argetoianu, Al. Vaida-Voivod, naționali, și d-nii I. Mihalache, dr. N. Lupu, C. Stere și Gr. Iunian, țărăniști. Presa partidului național a desmințit însă știrea, ca inexactă.

Alegerile comunale

E mai mult ca sigur, că alegerile comunale și județene se vor amâna cel puțin până în luna Decembrie.

Parlamentul

Parlamentul își reincepe ședințele Luni. Anul acesta, discuția asupra Mesajului nu va fi prea lungă. Opoziția se va mărgini să facă o scurtă declarație, arătând că la sfârșitul unei legislații o dezbaterie asupra politicii generale a guvernului e inutilă. Va vorbi, totuși, raportorul răspunsului la Mesaj, care va fi ales Luni, și un reprezentant al băncii ministeriale, probabil d. Gh. Mărzescu. Senatul va începe fără întârziere discuția generală a proiectului de reformă electorală.

Audiență

D. general Averescu a fost primit de Suveran într-o audiență care a

durat două ore. Gazetele maghiare din Cluj cred a ști, că soarta succesiunii guvernului liberal a și fost aranjată cu acest prilej.

Nouii liberali

D. Avram Imbroane, fost membru al partidului național, fost vice-președinte al Camerei averescane și în timpul din urmă șef al iorghiştilor din Banat, s'a înscris în partidul liberal, urmat de un însemnat număr de intelectuali, cari i-au rămas credincioși în lunga sa peregrinare politică.

Județele din Banat

Comisiunea specială de pe lângă ministerul de Interne tot n'a hotărât încă ceva definitiv cu privire la delimitarea județelor din Banat. După cum am anunțat, s'a cerut scindarea în două a județului Caraș-Severin. În cazul acesta capitala noului județ s'ar fixa la Oravița, care rămâne demult la această cinste.

Evreii și alegerile

„Alianța națională a Evreilor din Ardeal“ intruninduse la Oradea-Mare, în cursul acestei săptămâni, a discutat chestiunea participării minorității evreiești la alegerile comunale și județene. S'a hotărât o prudentă expectativă, rămânând să se examineze, dela un caz la altul, posibilitatea unei înțelegeri cu celelalte grupări politice locale, românești ori minoritare.

turilor nu s'a îmbunătățit de loc, ci în majoritatea cazurilor a devenit din ce în ce mai rea. Lipsa de vagoane, vagoane improvizate și defectuoase, lipsa de lumină, vagoane metamorfozate din o clasă inferioară în alta superioară prin clasicul procedeu al tibișirului, transformare de trenuri personale în accelerate numai spre a încasa taxe mai mari de la călători sunt fapte notorii, care nu sufăr desmințire.

Desființarea suprataxei de 50% la export

Ministerul de comunicații a primit ieri dimineață o adresă din partea ministerului de industrie și comerț, semnată de d. Tancred Constantinescu, prin care i se aduce la cunoștință rezoluția consiliului economic al guvernului, privitoare la suprimarea suprataxei de 50 la sută, care este aplicată de direcțiunea generală a căilor ferate la toate articolele ce se exportă.

Se specifică prin această adresă că statul nu va păgubi, întrucât se vor aplica taxe de vamă cari să înlocuiască suprataxa de export, percepută de căile ferate.

Noul regim al C. F. R.

— Autonomia —

Cu începere dela 1 Ianuarie 1926, căile noastre ferate intră sub noul regim al autonomiei. La direcțiunea C. F. R. se pregătesc lucrările necesare în vederea nouilor stări de lucruri.

Un program de îmbunătățiri, deocamdată, nu s'a întocmit și nu s'a publicat până acum. Pentru așa ceva mai e vreme. Ceea ce se știe aproape cu siguranță, e că vom avea încă un spor al axelor de transport, probabil de 25% asupra actualului tarif. În ceea ce privește inovațiile de ordin financiar s'a luat până acum o singură decizie: suprimarea reducerilor și a permisiunilor de liberă circulație pe C. F. R. Excepție vor face numai parlamentarii și ziaristii.

Se afirmă, în același timp, că lefurile tuturor funcționarilor cășerășii vor fi întru câțva mărite. Am fi vrut să auzim ceva și despre repararea vagoanelor și regularea trenurilor de marfă. Asupra acestui capital se păstrează însă, cum se vede, cuvenita discreție.

Exportul cerealelor

— Câteva cifre —

Din cifrele statistice colectate de direcțiunea generală C. F. R. rezultă că luna aceasta, până la 15 Octombrie, se depuse în stațiunile din țară un număr de 383 vagoane cereale pentru export.

Din aceste depuneri 268 vagoane urmau să se exporte din Constanța 15 vagoane prin Brăila, 26 vagoane prin Galați 3 vagoane prin Oltenița și unul prin T. Măgurele.

Pe același interval de timp, pentru consumul intern au fost depuse 1159 vagoane cereale.

Nu e nevoie de prea multă demonstrație pentru a arăta că exportul nostru de cereale stagnează cu desăvârșire. 15 vagoane pentru export într'un port ca Brăila de exemplu, echivalează cu un adevărat dezastru

Alegătorii Clujului

În urma alcătuirii listelor electorale pentru alegerile comunale și județene — liste care au fost afișate la primăria orașului — s'a putut stabili, cu precizie, că Clujul are 19.177 alegători. Aceștia sunt repartizați, pe naționalități, astfel:

Români 8207

Unguri 7400

Evrei 2899

Germani 626

Se înțelege, că și aceste cifre mai pot suferi modificări, întru cât listele electorale nu sunt definitiv întocmite.

Situația grea a porturilor noastre!

Se exportă două vagoane pe zi!

Greutățile pe care le întâmpină exportul nostru de cereale, din pricina taxelor prea ridicate, s'au resimțit dureros asupra porturilor noastre: Constanța, Brăila și Galați, a căror activitate a fost redusă într'un chip penibil. Media încărcăturilor pe ntru străinătate înu trece, de un vagon, cel mult două vagoane pe zi. Și aceasta în luna Octombrie, când exportul ar trebui să fie în foi, și când nu ne mai desparte mult până la înghețul Dunării.

Cu drept cuvânt declară d. Drancu-Iași, fostul ministru al Mucei, într'un interviu cu ziarul „Argus”: „Situația grea în care se găsește atât porturile dunărene cât și portul Constanța, este profund îngrijorătoare. Starea exportului nostru se repercutează asupra tuturor ramurilor de activitate și numai naivitatea d-lui Tancred Constantinescu, a putut să afirme că falimentele din manufactură n'au nici o legătură cu pasivitatea balanței comerciale. Stagnarea portului are ca prim efect lipsa de lucru a muncitorilor din porturi. Criza de pe piața cerealelor se datorează în cea mai mare parte taxelor de export. Concurența străină a influențat și ea în bună parte situația. Dacă nu se vor lua măsuri pentru combaterea concurenței la cereale, pe care ne-o face în primul rând Rusia mergem spre periculoase sguiduri economice.

Că în vremea va continua actuala noastră politică economică e firesc deci ca activitatea porturilor să stagneze și interesele producătorilor să suferă. E o mare greșală să se creadă că criza exportului loveste numai în intermediari, o categorie de oameni de puțin interesantă!

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS“

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

Abonați „ARDEALUL“

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! CLUJ, Piața Unirii 9

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN“ Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

Telegrams: Gépnyár
TELEFON: 148

Turnătorie de fier și fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, tevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

Balanta comercială a României

— Importul ne covârșește! —

Avem în fața noastră datele statistice, întocmite de ministerul Finanțelor, privitoare la comerțul României cu străinătatea în prima jumătate a anului 1925. Nu putem ascunde impresiunea descurajatoare pe care ne-au produs-o aceste cifre. Ele dovedesc, cu prea multă prisosință, situația defavorabilă a balanței noastre comerciale.

Să dăm, dela început, o iconă precisă a situației. Importul României, în cele dintâi șase luni ale anului acestuia, a fost de 14 miliarde 543 milioane 35 mii 662 lei, iar exportul numai de 12 miliarde 807 milioane 813 mii 665 lei. Ceeace însemnează un deficit de 1 miliard 736 milioane 221 mii 591 lei. O îmbunătățire nu se observă, prin urmare, asupra anului trecut; dimpotrivă. În aceiaș perioadă a anului 1924, importul a fost de 13 miliarde 730 milioane 893 mii 662 lei iar exportul de 12 miliarde 17 milioane 213 mii 120 lei. Deficitul n'a fost, cu alte cuvinte, decât de 1 miliard 727 milioane 680 mii 540 lei.

Iată alte câteva deosebiri interesante. În prima jumătate a anului 1924, România exportase cereale în valoare de peste 6 miliarde lei. În 1925, de-alungul aceluiaș răstimp, nu s'a exportat decât de 3 miliarde și 800 milioane lei. Numai exportul animalelor vii se prezintă mai bine anul acesta. Am exportat cu 936 milioane lei mai mult decât anul trecut. De-asemeni, la lemne se observă un spor simțitor, dela 2 miliarde, lei la 2 miliarde 687 milioane, iar la petrol câștigul e aproape un miliard, dela 1 miliard 552 milioane la 2 miliarde 544 milioane. În ceea ce privește importul, cifra cea mai însemnată o reprezintă capitoul textilelor vegetale, cu 4 miliarde 366 milioane lei. E bine să se știe, tot odată, că am importat din străinătate, în șase luni, metale și alte produse miniere în valoare de peste 3 miliarde, mașini în valoare de 900 milioane și vehicule în valoare de 1 miliard 117 milioane. (Anul trecut numai 345 milioane.) Sunt și alte cifre demne de reținut. Importul de mătase a scăzut dela 763 milioane în 1924 la 301 milioane în 1925. Parfumeria adusă de peste graniță ne-a costat peste 30 milioane. Fructe și articole coloniale am importat de peste 480 milioane într'o jumătate de an. Până și lână am cumpărat din străinătate, în valoare de peste 870 milioane lei; n'am exportat, în schimb, decât de 55 milioane.

Tabloul statistic al ministerului de Finanțe cu eloveința lui de sobră, ne învață multe lucruri, pe care n'ar fi trebuit să le uităm. Asemenea situații rezumative ale comerțului nostru exterior, oferindu-ne cifre care sar în ochi la prima vedere, sunt de un interes de netăgăduit, căci ele ne oferă posibilitatea de a examina cu atenție punctele slabe ale legăturilor comerciale cu străinătatea.

Nu tăgăduim că importanța acestor concluzii e mai mult de natură politică. Ele se însărcinează să ne arate ca'ea pe care o au de urmat guvernele pentru a intensifica anumite ramuri de producție, cari pot

să activeze exportul pentru a inaugura o politică vamală favorabilă acestui export, și pentru a stăvili, pe cât e cu putință, importul mărfurilor pe care le putem produce noi înșine. În această privință ar fi de dorit, ca unele din industriile noastre naționale să fie mai cu grijă ocrotite, pentru a nu ajunge tributarii străinătății tocmai acolo unde am putea să figurăm ca exportatori!

Vom face, însă, observația că cifrele de pe ultimele șase luni ale anului nu sunt concludente pentru situația anului întreg, întrucât campania exportului nostru de cereale ar trebui să fie mai activă tocmai în lunile din a doua jumătate a anului Iulie, August, Septembrie și Octombrie, prin urmare există speranța ca deficitul balanței comerciale să se mai atenueze până la 31 Decembrie.

Din nefericire, această speranță e destul de anemică. Motive pe care le cunoaștem au îngreunat exportul grânelor românești, reducându-l în chip simțitor. Se înțelege ușor, că pentru întreaga situație economică a României această stare de lucruri nu e îmbucurătoare.

Surpriza dela Târgu-Mureș

Președintele Camerei de Industrie și Comerț ales împotriva înțelegerii dintre guvern și minoritatea maghiară

Săptămâna aceasta a avut loc adunarea de constituire a Camerei de Comerț și Industrie din Tg.-Mureș, sub președinția d-lui deputat Adrian Popescu. Președintele de vârstă a fost ales în persoana d-lui Buerger Albert. Acesta însă a cerut adunării să amâne alegerea președintelui. Această intervenție a provocat o adevărată furtună. După vii și aprinse discuții au fost fixate pentru președinție candidaturile d-lor Buerger Albert și Ioan Rusu, directorul Băncii Românești. D-nii Ion Harșia și Ion Winkler au fost aleși membrii de încredere.

După despuierea scrutinului la fost declarat ales d. Ion Rusu, cu 28 voturi, contra d-lui Buerger, care n'a întrunit de cât 16 voturi.

D. I. Rusu, ocupând scaunul prezidențial a declarat următoarele:

— Nu suntem nici minorități, nici majorități, suntem numai industriași și comercianți. În acest sens vom munci totdeauna.

Când veni rândul pentru alegerea celor doi vice președinți, d. Adrian Popescu a remarcat, că de oarece ca președinte a fost ales un român se cuvine ca cei doi vice-președinți să fie unguri. Dar d. Buerger a declarat atunci, că dânsul se leagă de pactul încheiat de d-sa cu d. ministru Constantinescu, în virtutea căruia, cei doi vice președinți trebuie să fie români, iar președintele să fie el, d. Buerger.

Declarațiile d-lui Buerger au stârnit senzație în cercurile economice de aci.

Vice președinți ai Camerei de Industrie și Comerț au fost aleși dnii Winkler, cu 25 voturi și Bustya Lajos, cu 23 voturi.

Măsuri pentru intensificarea exportului

Sedința delegațiunii economice

Delegațiunea economică a guvernului s'a întrunit aseară pentru a lua în dezbateră facilitarea exportului de vite și păcură.

La sedința au participat pe lângă d. ministru al Domeniilor, d-nii miniștrii Vintilă Brăveanu, Tancred Constantinescu, N. D. Chirculescu și prof. dr. I. N. Angelescu, secretarul general al ministerului de Industrie.

Delegația economică a admis în principiu reducerea taxelor de export pentru produsele cavale de la 10.000 bucati, cât se plătește acum, la 5000 lei, pentru caii de orice soi.

Pentru orice eventualitate însă, delegația a găsit necesar să ceară ministerului de Război să-i comunice numărul de cai, de care are nevoie armata, până la completarea tuturor lipsurilor, pentru ca numai după desăvârșita cunoaștere a acestei situații, să se întocmească jurnalul consiliului de miniștri referitor la noul regim.

A doua chestiune luată în discuție a fost reducerea taxelor de export la produsele bovine (boi și vaci).

Delegația s'a pronunțat deocamdată numai asupra unei reduceri în principiu a taxelor. Cota acestei reduceri însă se va fixa ulterior, după ce se vor consulta o serie de elemente noi informative

privitoare la rezervele de care dispunem actualmente în țară și cum și la ultimele situații ale prețurilor mondiale.

Membrii delegației au căzut de acord, că păcura să fie scoasă de sub regimul prohibitiv, după ce mai întâi se va stabili cifra consumului intern.

În acest scop, delegația va invita căile ferate, serviciile de război — principalii consumatori — ca să-i comunice cantitățile necesare consumului curent, pentru ca exportul să nu se exercite decât în limita strictă a prisosurilor de păcură bine constatate.

Delegația a mai admis apoi reducerea taxelor de export la păcură de la 2000, cât fusese fixată de comisia superioară vamală, la 600 lei de vagon cu condiția însă ca păcura necesară instituțiilor de stat să se vândă cu 15.000 lei vagonul.

Ultima chestiune luată în discuție a fost în legătură cu cererea petroliștilor de a se suprima actuala suprataxă de 50 la sută aplicată tuturor produselor petrolifere destinate exportului.

Delegația n'a luat însă nici o decizie în această privință, fiind de părere, ca chestiunea suprataxei să fie soluționată pentru toate produsele destinate exportului și nu numai pentru produsele petrolifere.

Propuneri, - și atâta tot!

— Soluțiile sunt tot în mâna guvernului —

Săptămâna aceasta s'a ținut prima sedință a Camerei de Industrie și Comerț din București. Dăm mai jos, cu titlul de curiozitate, doleanțele exprimate cu acest prilej de reprezentanții vieții economice din Capitală:

1) Măsuri pentru o grabnică deslegare a crizei de numerar, care, paralizând funcțiunea normală a comerțului, provoacă mari și grave perturbări economice și financiare;

2) În ce privește criza de numerar, o ajutorare grabnică a pieței prin sugesțiunile ce vom adresa guvernului;

3) Ajutorarea transporturilor pentru Capitală fie prin dublarea liniei care leagă Dunărea de București, fie prin crearea unui canal navigal — chestiune asupra căreia vom aviza după facerea studiilor necesare.

4) Demersuri pentru desființarea cât mai grabnică a impozitului asupra cifrei de afaceri și revizuirea regimului fiscal privitor la industrie și comerț.

5) Participarea Camerei noastre la acele comercializări care interesează de aproape comerțul și industria — în special viața economică a Capitalei noastre.

6) Demersuri hotărâte pentru un regim de favorizare a exportului nostru și de valorificare a bogățiilor noastre naționale.

7) Iniințarea de noi școli profesionale, căminuri pentru ucenici, dispensarii pentru funcționarii comerciali.

8) Iniințarea de expoziții permanente comerciale și industriale, precum și organizarea de târguri de mostre în Capitala țării.

9) O contribuțiune de studii a problemelor muncitorești în legătură cu dezvoltarea comerțului și industriei.

10) Realizarea serviciilor de folos practic imediat — pentru comercianți și industriași — prin reorganizarea precum și crearea unui birou care să preia deslegarea diferitelor cereri și plângeri pe lângă celelalte autorități pentru care negustorii și industriașii își pierd adeseori timp prețios.

Un program, după cum se vede, ceva mai bogat decât acela expus deunăzi de d. inginer I. Negruțiu, președintele Camerei de Industrie și Comerț din Cluj. Cu toate acestea, ce putem spune? Sunt propuneri și iar propuneri, proiecte și numai proiecte, intenții admirabile, dar nu mai mult decât intenții. Realizarea lor, din păcate, e în majoritatea cazurilor în mâna guvernului, — iar guvernul e prizonierul pasiunilor politice.

Unde să găsim soluția?

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsitorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin postă!

CLUJ

Telefon No. 500.

Autobuzele

— Problema circulației —

La București s'a încins o luptă pe viață și pe moarte între masivele tramvaie comunale, protejate de Primăria cointeresată, și ușoarele autobuze de piață, preferate, se vede treaba, de publicul călător. Autobuzele fac o concurență simțitoare tramvaelor, și Primăria s'a hotărât să ia măsuri de apărare, luând dispoziții ca autobuzele să circule numai pe străzile unde nu sunt tramvae.

Rezistența ni se pare inutilă. Autobuzele, ca și în marile orașe apusene, vor sfârși prin a învinge. Sunt mai comode, mai iuți și mai lesnicioase. Se mișcă mai ușor. Cetățeanul le preferă greoaiele vagoane pe roate, pe care trebuie să le aștepi și în fața căroră, mai totdeauna, e îmbulzeală. Parisul și Londra au scăpat de tramvaiul uruitor, care îngreunează circulația. Berlinul e pe cale să se emancipeze și el de complicata rețea. Autobuzul e vehiculul viitorului.

Pe străzile Clujului acest război n'a început încă, pentru simplul motiv că tramvaele lipsesc. În schimb,

se concurență autobuzele între ele. Aproape 80 de mașini, aparținând diferitelor întreprinderi, sunt la dispoziția pasagerilor. Ele mișună pretutindeni, alergând în toate direcțiile, una după alta, dând impresia unei abundențe neobișnuite. Concurența face ca taxa de transport să fie simțitor redusă. Publicul călător s'a obișnuit cu autobuzele, nu mai simte nevoia de tramvai; numai birjarii înjură, se înțelege, ca birjarii!

Iată p-ntru ce, după aceste experiențe, ne-am mirat foarte mult auzind deunăzi că primăria din Arad, în loc să țină pas cu mersul vremii, vrea să facă vreo câțiva pași înapoi, și să cumpere, pe preț de multe milioane, materialul rulant uzat și demodat al ramvaelor din Seghedin, care și-au înlocuit de curând vagoanele vechi cu altele noi, și vor să se scape de cele dintâi. Nu pricepem pentru care motiv am lua noi de bun ceea ce aruncă alții de rău? Tramvaiul e un cântec, destul de hodorogit, al trecutului.

Pentru ce să ne oprim, cu încăpățănare, la el?

Știri externe

Relațiile turco-sovietice

În cursul anului trecut 40 de vapoare sovietice au sosit la Constantinopol iar în primele 6 luni ale anului 1925. acest număr a fost triplu.

Vasele rusești au vizitat deasemenea porturile: Smirna, Pireu, Jaffa, Port-Said și Messina. Ele au transportat carbuni vânduți de Turcia în Grecia și Egipt.

Petrolul sovietic a inundat piața Constantinopolului, lăsând pe planul al doilea pe cel al soc. „Standard Oil”.

Sindicatul sovietic al petrolului clădește la Smirna o cisternă de 20.000 tone. Cimentul rusesc a fost expedit de la Salonic.

Banca Națională a Austriei

Prima situație a Băncii naționale austriace arată obicinuita diminuare a stocului de bilete în circulație, a stocului metalic și a portofoliului comercial. Relația de acoperire s'a micșorat din nou și însumează 64, 8 la sută. Emisiunea de piese în șilingi și note în șilingi este în creștere, ceea ce reiese din faptul că întregul stoc de bilete în circulație se compune în prezent din trei sferturi note în șilingi și numai un sfert note în coroane, scăzând totodată și acoperirea împrumutului statului la Banca națională (care s'a redus la 196 milioane șilingi).

Exportul Bulgariei

Consiliul de miniștri din Sofia a decis reducerea cu 50 la sută a taxelor de export pentru cereale.

Cel mai bun desinfectant

Datoriile de război

Aranjarea datoriilor din Anglia.

O telegramă primită la ministerul de Externe din partea dlui N. Titulescu anunță că tratativele pentru aranjarea datoriilor de război ale României în Anglia sunt pe cea mai bună cale, și acordul așteptat să fie semnat.

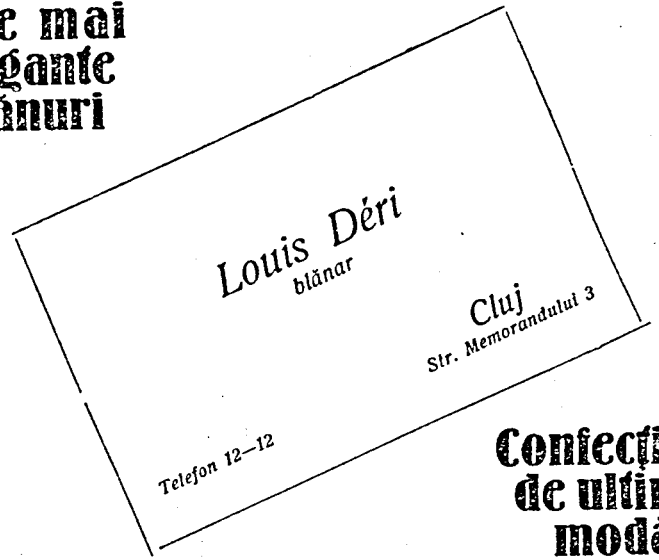
Întreaga datorie a României a fost repartizată pe 40 de ani, până la 1966, cu 3 jum. la sută, dobândă și amortisment. În aranjamentul încheiat au fost prevăzute o parte din distrugerile petrolifere, pe care România le-a executat la 1916, după cererea guvernului englez, cu prilejul retragerii din Muntenia.

Dela Londra, d. N. Titulescu va pleca la sfârșitul lunii la Washington pentru o încercă o înțelegere cu creditorii americani.

Renovarea cafenelei „Metropol”

Dorind să pună la dispoziția publicului clujan o cafenea modernă, conducerea cafenelei „Metropol” a început renovarea vechei cafenele pe care o va înzestra cu tot confortul modern necesar. Vechiului local al cafenelei i-se va atășa și fosta sală de biliard, care va fi mutată în subsol. Renovarea va fi încurând terminată și cafenea înzestrată cu articole alimentare, beinturi și muzică de primul rang, se va redeschide peste câteva zile. Este laudabil acest act al conducerii cafenelei, care nu se dă îndărăt dela nici o jertfă bănească numai pentru a putea satisface pe deplin publicul clujan, care până acum a fost lipsit de o cafenea modernă după modelul o cafenelor din alte orașe mai mari. Conducerea speră că publicul clujan va și aprecia aceste străduințe ale sale și îi va acorda tot sprijinul său.

Cele mai elegante blănuri

Confecțiuni de ultima modă

Nici filmul cel mai miraculos din lume

nu poate provoca un interes mai mare între doamne, ca magazinul

RENAISSANCE

2-2

augmentat și reorganizat complect, unde

A U S O S I T

del. Paris și Londra numeroase noutăți ale modei de toamnă și de iarnă. Vânzarea articolelor, precum: stoffe pentru mantale, haine și costume, lame, crepe-de-Chine, brocate pentru capușeală și alte mătăsuri, catifele, plușuri pentru mantale, flanele, covoare, linoleuri, pânze, etc. se face pe prețurile cele mai ieftine.

Secție specială de stoffe pentru domni. Resturi de mătăsuri și stoffe cu preț de jumătate.

!!! ZILNIC PROASPĂTĂ !!!

Se află în restaurantul din CALEA REG. FERDINAND 70, proprietatea lui Desideriu Mezei

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consuită de la 2-6
în str. David F. 10.

ATENȚIUNE!
Reclama făcută în ziarul
„ARDEALUL”
este cea mai eficace.

MARE ASORTIMENT DE
RAGLAME, ȘI HAINE DE BĂRBAȚI ȘI COPII LA

M. Neumann CLUJ
Piața Unirii 14.

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ**Cereale**

Grâu: 87.000 lei vag.
Porumb: 65.000 lei vag.
Orz: 57.000 lei vag.
Ovăș: 65.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 20—22
Porci 32—46
Vițel de lapte 30

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 27.800—27.900 lei vagonul de Bușteni și Băicoiu ușor și 22.800—23.000 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.05 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.30 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 3.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 2.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.00 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.65 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.70 lei kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.60 lei kgr. și cel OOO la 11.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 310—15.
Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 46—265.
Plumb lei 43—45.
Zinc lei 42—54.
Antimoniu lei 85.
Aramă lei 105—125.
Alamă lei dela 103—130.
Tablă neagră dela 05—130 mp. lei 21—14.—
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 21—50.
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 30—32 pe kgr.
Tablă albă dela 90 livre la 216 lei 1500—3250.
Fer: în bare lei 10—60.
„ beton lei 11.
„ cornier lei 11.
„ balot 13.
Tevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
Tevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirit engros 46—50 lei.
Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 30—190
Batist m. lei 30—60.
Mătasă m. lei 480—1200.
Pânză m. lei 28—70.
Ciorapi de bumbac lei 20—25.
Ciorapi de ață lei 70—80.
Ciorapi de fidecos lei 85—150.
Mănuși de ață lei 30—90.

Coloniale

Cafea Rio 116—118.
„ Maragojip 240—45.
„ Salvador 185—90.
„ Portorico 165.
Orez Rangoon 22—50.
„ Japonez 28.—
Cacao Conf. 72.
Lămâi per ladă 850
Ceai Moring. 130, O. P. 220
Migdale 195—220.
Zahăr 27—30.
Piper 98.
Scorțișoară 76.
Alune 185—195

Furaj

Fân 200—220.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155—165
Talpa II-a lei 130—135.
Crupon I-a lei 195—220.
Crupon II-a lei 145—205.
Gatur 100—130
Porle 90—130.
Porle englez 155—180.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box color I-a 110—120.
Box color II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.
„ lac 110—125

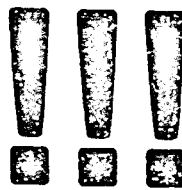
Chimicale

Salicil 220—240.
Glicerină 125.
Formalin 80.
Naftalin 24—26.
Accid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 80.
Parafină 50.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 75.
„ galbenă 45.
„ albă americană 110
„ galbenă americană 65.

BURSA

Valutelor la Zürich
24 Oct. Inchidere.

Franci francezi	2165
Franci belgieni	—
Lire sterline	2516
Lire italiene	2060
Dolari	51952
Reischsmark	123.75
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	153750
Coroane ungare	72.70
Șillingi	—
Drahm:	—
Dinari	32125
Lire otomane	—
Zloți	—
Lei	4750
Napoleoni	—
Marca Pol.	86.—
Pesetas	—

Cele mai frumoase

STOFE

ȘI

MĂTĂSURI

PARISIENE

au sosit la magazin

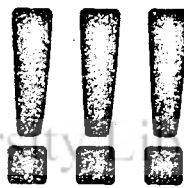
„Au Printemps“

(tost „Missir“)

CLUL

Str. Memorandului

No. 11.

Dormitoare moderne

de fag, stejar și plop

birouri americane aranjamente de birou, scaune de lemn pentru closet, roabe, cepuri de butoie cărui confectionate și părți se găsesc la

Marcell Rein

fabrica de articole de lemnării și mobile din **Oradea-Mare**

Este de mirat

că dvoastră nu aveți încă cunoștința că la noi puteți cumpăra

I EFTIN

și bine tot felul de obiecte pt. aranjamentul bucătăriei și pt. cadouri, tacâmuri, etc. precum și

vase smălțuite.

Din prețurile de mai jos vă puteți convinge,

Pahar p. apă, tare, dubiu dela L 4.40
Farfuri de porț. L 18

Pentru

Service pt. compot, porț. veritabil de Karlsbad dela L 156
Service pentru poame și prăjituri, porț. veritabil dela L 150
Serv. de cialu și mocca, porțelan veritabil, dela L 280
Serv. de masă, 26 buc. porț. verit. de Karls. dela L 1250

6 **pers.** 6 ulcele cu farfuri, porț. verit. colorat dela L 20

1 păr. ulcele cu farfurie, porțelan veritabil, semi-tare, dela L 20

Prețurile de mai sus sunt valabile numai 14 zile.

MOSKOVITS & CO.

2 **CLUJ.**
Cal. Reg. Ferdinand 23.

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Directia comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Româna de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumi podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamali“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în **CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.**

Filiala: în **REGHINUL-SĂSESC.** (Casă proprie.)

1—52

INFORMATII

— Din pricina unui accident neprevăzut, ziarul „Ardealul” apare săptămâna aceasta numai în 6 pagini.

— Guvernul lucrează cu mare zor la alcătuirea Bugetului general pe anul 1926. Raportor-general al Bugetului va fi d. Tr. Lalescu, deputat de Oravița. D. Vintilă Brătianu dorește ca cel mai târziu până la 15 Noembrie proiectul de Buget să fie depus pe biroul Camerei.

In cercurile politice, această grabă e interpretată ca un semn sigur, că guvernul actual intenționează să se retragă în cursul lunii Decembrie.

— La București se va deschide la 28 Octombrie o expoziție de horticultură. Expoziția va rămâne deschisă până la 7 Noemb ie. Căile Ferate au acordat o reducere de 50 la sută pentru vizitatorii ei, pe toate trenurile personale și accelerate.

— Ultima situație sumară a Băncii Naționale, încheiată la 15 Octombrie, mărturisește o nouă creștere a circulației monetare de la 20 miliarde 549 milioane la 20 miliarde 682 milioane. Prin convenția încheiată astă primăvară cu statul și ratificată de Parlament în sesiunea trecută, Banca Națională are dreptul de a emite noi bilete de bancă până în limita, sumei de 21 miliarde 300 milioane lei. Această cifră va fi ajunsă, cu siguranță, înainte de sfârșitul anului, deoarece necesitățile vieții economice impun o sporire mai simțitoare a numerarului disponibil pe piață.

— Ziarul Progresul Economic, care ar dori să fi organul „Reuniunii comercianților, industriașilor și meseriașilor români” din Cluj, publicând în ultimul său număr o scurtă dare de seama asupra ședinței de constituire a Camerei de Comerț din Cluj, se arată foarte satisfăcut de alegerea dlui Mozes Farkas ca vice-președinte al Camerei, și nu-și poate ascunde bucuria față de așa numita invalidare a dlor C. Romanovici și I. Jilescu. Progresul Economic, cași cum ar înregistra un adevărat triumf al intereselor românești, pe care pretinde că le reprezintă, se arată foarte mulțumit că Sfatul Negustoresc a rămas fără cei doi reprezentanți ai săi în Camera de Comerț. Acest rezultat, recunoaștem și noi, poate să potolească anumite răzburări personale, dar noi nu credem că el înfățișează o situație mulțumitoare.

— Numeroase delegațiuni de muncitori ardeleni cari lucrează în minele statului s'au prezentat zilele acestea la ministerul Muncii, cerând să li se lătească salariile rămase în instanță încă din anii trecuți. D. ministru N. Săveanu a făgăduit să intervină pe

lângă minist. rul Industriei. Dar făgăduieli și intervenții s'au mai făcut și până acum, fără niciun rezultat. Muncitorii din Ardeal au de primit peste 120 milioane, drepturi nesa isfăcute încă din anul 1922.

— Județul Turda-Arieș a primit un nou prefect, în persoana dlui Vasile Candrea, fost inspector școlar. La Murăș-Turda, deasemeni, prefectura a fost încredințată dlui P. Roșca, subprefect. După o așteptare de aproape două luni, la Timiș-Torontal a fost numit d. I. Oprea, fost protopop.

Ce vor putea face, la sfârșit de guvernare, acești conducători „in extremis” ai administrației noastre? In orice caz, nu mai mult decât predecesorii lor.

— Un foarte grav incident s'a petrecut cu prilejul constituirei Camerei de Industrie și Comerț din Brașov. D. Hans Otto Roth, deputat sas, a cerut dela

inceput, ca președintele Camerei și unul din vice-președinți să fie sași. In fața acestei ieșiri membrii români au părăsit ostentativ sala de ședințe, iar constituirea Camerei s'a făcut în lipsa acestora, numai între sași.

Faptul a fost adus la cunoștință ministerului de Industrie și Comerț, cerându-se anularea alegerilor făcute în aceste condiții.

— Noul orariu de iarnă al trenurilor de călători, care intră în vigoare la 1 Noembrie, nu va cuprinde nicio modificare în ceea ce privește trenurile cari circulă în Ardeal. O modificare va suferi numai circulația pe liniile București-Chișinău și București-Cernăuți.

— In urma reclamațiunilor primite din partea publicului cu privire la dispariția câtorva scrisori de

valoare expediate din străinătate, s'a înființat la Timișoara un birou special de control pentru toate scrisorile cari intră în țară prin acel punct. Toată corespondența va fi controlată și trimisă apoi oficiilor respective, care le vor preda la adresă pe a lor răspundere.

— D. inginer St. Pretorian a fost confirmat director general al C.F.R. potrivit dispozițiunilor legii de reorganizare și de exploatare a acestor instituțiuni.

— După cum ni-se anunță din București, noul proiect de nomenclatură al tarifului de transporturi este întocmit. Față de vechea nomenclatură el conține cam de trei ori atâtea numiri de mărfuri, de unde se poate deduce că multe mărfuri cari în vechiul tarif erau cuprinse sub o numire colectivă, au primit o specificare mai pronunțată, și astfel la taxare vor fi clasificate corăspunzător prețului lor.

— Conform cu dispozițiunile ministerului Muncii aprobarea aducerii muncitorilor străini în țară nu se poate cere decât prin inspectoratul muncii respectiv. Cererile în acest sens se rezolvă în termen de 3—4 săptămâni.

Mă mut pe Calca Reg. Ferdinand 6

Incă câteva zile!

Incă câteva zile!

Până la mutare!

Prețuri la tacâmuri grele de alpaca:

1 furculiță	45.—	1 furculiță de desert	40.—
1 linguriță	45.—	1 cuțit de desert	65.—
1 cuțit	75.—	1 lingură de scos supă	200.—
1 linguriță de cafea	25.—	1 lingură de scos lapte	140.—

Serviciu de masă pt. 12 persoane

Serviciu de ceai și cafea pt. 12 pers.

veritabil, 74 buc.

3280.—

veritabil, à

760.—

Serviciu de pahare șlefuite pt. 6 persoane, pahare de apă, vin, vin de desert și licheur

345.—

Perechea de cești colorate din Karlsbad

25.—

FISCHER

CLUJ

Incă câteva zile! Până la mutare! Incă câteva zile!